

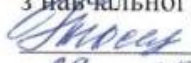
**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА
УПРАВЛІННЯ**

Циклова комісія Управління та адміністрування
(Назва циклової комісії)

Відділення Управління та адміністрування
(Назва відділення)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Тетяна КОСА
«29» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

(Назва навчальної дисципліни)

Галузь знань **G Інженерія, виробництво та будівництво**

Спеціальність **G 19 Будівництво та цивільна інженерія**

Освітньо – професійна програма **Інженерні системи та енергозбереження
будівель і споруд**

Освітньо – професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

КИЇВ – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність G 19 Будівництво та цивільна інженерія

Освітньо-професійна програма Інженерні системи та енергозбереження будівель і споруд

Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Цирюк В.В., спеціаліст вищої категорії, викладач методист.

Робочу програму навчальної дисципліни «Економічна теорія»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Управління та адміністрування

Протокол № 2 від «27» серпня 2025 року

Голова циклової комісії Світлана ЛОГВИНЕНКО

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми Наталія СОБКОВИЧ

«28» 08 2025 року

Розглянуто

Методист коледжу Ірина ТИМОШЕНКО

«28» серпня 2025 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2025 року

Голова методичної ради Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Економічна теорія
Статус	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	2,0/60
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	не передбачено
Форма контролю	<u>Залік</u>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Економічна теорія» є – комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських проблем, які невпинно зростають.

Завдання навчальної дисципліни «Економічна теорія» полягає в тому, щоб сформувати у майбутніх спеціалістів з оцінки нове економічне мислення, яке адекватне ринковим відносинам; набути практичних навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю та вміти використовувати в господарській діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 11. Здатність вирішувати організаційні та управлінські питання, організовувати діяльність колективу, працювати в команді під час зведення об'єктів будівництва та інженерних мереж.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються результати навчання відповідно до **ОПП**:

РН 20. Застосовувати базові знання фундаментальних дисциплін, основні теорії, методи та принципи математичних, природничих та соціально-економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Загальні основи економічної теорії

- розуміти і усвідомлювати місце і значення економічної теорії в системі економічних наук;
- демонструвати знання відмінностей від предмета політичної економії;
- користуватися нормативно-правовими актами і науковою літературою з теми;
- вести дискусію з питань особливості зародження та формування економічної теорії в Україні.

Тема 2. Економічні потреби та їх класифікація

- демонструвати розуміння економічних потреб індивіда;
- володіти знаннями та навиками класифікації економічних потреб, розуміти сутність продукту як результату втілення факторів суспільного виробництва;
- використовувати економічну термінологію та знання суті економічних законів.

Тема 3. Економічні відносини власності

- використовувати теоретичні, організаційні та методичні засади для порівняльної характеристики різних типів економічних систем;
- володіти знаннями та практичними навичками і вміннями щодо структури і порядку формування видів і форм власності;

- володіти знаннями з питань роздержавлення та приватизації.

Тема 4. Сутність грошей та їх еволюція

- демонструвати розуміння причини та механізму еволюції форм грошей;
- вміти відрізнити повноцінні гроші від неповноцінних;
- демонструвати зв'язок грошей з іншими економічними категоріями;
- розуміти сферу використання і порядок проведення готівкових і безготівкових розрахунків.

Тема 5. Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі України

- демонструвати знання сутності грошової системи та її складових елементів;
- володіти знаннями із методики регулювання грошового обороту;
- демонструвати розуміння інструментів грошово-кредитного регулювання.

Тема 6. Сутність ринку. Ринкова інфраструктура в Україні

- володіти знаннями та навиками класифікації попиту, пропозиції та ціни;
- демонструвати розуміння особливостей здійснення операцій банківськими та небанківськими фінансовими установами;
- володіти знаннями з проведення операцій на ринку цінних паперів.

Тема 7. Попит і пропозиція в ринковій економіці

- володіти знаннями механізму формування пропозиції грошей та факторів впливу;
- демонструвати знання графічної моделі грошового ринку, рівноваги та проценту;
- обґрунтування власної думки щодо впливу бюджетного дефіциту на балансування заощаджень та інвестицій.

Тема 8. Підприємництво: суть, умови функціонування та економічні форми організації

- володіти знаннями механізму формування підприємницької ідеї для втілення власної справи;

- демонструвати знання законодавства та основних нормативно-правових документів реєстрації бізнесу, розміру та видів підприємств, систем оподаткування;
- обґрунтування власної позиції щодо впливу іноземних інвесторів на формування та інтеграцію великих і малих підприємств.

Тема 9. Капітал та витрати виробництва

- володіти знаннями механізму формування капіталу підприємства, основного та оборотного капіталу, зношення та амортизації;
- демонструвати знання структури та особливостей формування торговельного прибутку, позичкового капіталу та проценту.

Тема 10. Національне виробництво і відтворення

- демонструвати розуміння сутності виробництва, матеріального та нематеріального виробництва;
- вміти демонструвати знання економічних та соціальних показників ефективності виробництва;
- демонструвати зв'язок виробітку та продуктивності праці, фондівіддачі та фондомісткості.

Тема 11. Фінанси в системі економічних відносин

- використовувати теоретичні, організаційні та методичні засади для характеристики різних категорій фінансів;
- демонструвати знання законодавства та основних нормативно-правових документів щодо формування державної фінансової системи;
- володіти знаннями з питань державних витрат та дефіциту бюджету.

Тема 12. Кредитна система та кредитні гроші

- демонструвати розуміння необхідності кредиту та формування кредитних відносин;
- володіти знаннями та навиками класифікації форм та видів кредиту;
- обґрунтування власної позиції щодо впливу іноземних кредиторів на розвиток кредитної системи України.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні основи економічної теорії

Предмет та функції економічної теорії. Методи економічного дослідження та їх класифікація. Загальнонаукові та специфічні методи економічного дослідження. Пізнання та використання економічних законів.

Економічні закони та економічні категорії. Економічна теорія та економічна політика. Етапи становлення і розвиток економічної науки. Еволюція поглядів на предмет економічної теорії. Єдність економічної теорії, економічної політики та господарської практики.

Завдання економічної теорії та економічної політики в перехідній економіці України. Розвиток економічної думки в Україні.

Тема 2. Економічні потреби та їх класифікація

Економічні потреби та їх класифікація. Закон зростання потреб. Економічні потреби. Споживчі блага. Закон спадної граничної корисності.

Виробництво. Сутність, структура та фактори суспільного виробництва. Виробничі ресурси та проблема економічного вибору. Обмеженість ресурсів та проблема економічного вибору. Межа виробничих можливостей.

Продукт як результат втілення факторів суспільного виробництва. Необхідний і додатковий продукт.

Ефективність використання факторів суспільного виробництва. Закон спадної продуктивності факторів виробництва. Економічне зростання та його особливості на сучасному етапі.

Тема 3. Економічні відносини власності

Сутність економічної системи. Еволюція і типи економічних систем: економічна система ринкової економіки; планова (адміністративно-командна) система; змішана економіка розвинутих країн. Економічна система сучасної України. Порівняльна характеристика ринкової та планової (адміністративно-командної) економічних систем.

Економічний зміст власності. Типи, види і форми власності. Сутність власності як економічної категорії. Право власності. Типи, види і форми власності.

Трансформація власності в умовах переходу України до моделі ринкової економіки. Роздержавлення та приватизація економіки. Власність в умовах сучасної України.

Тема 4. Сутність грошей та їх еволюція

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у творенні грошей. Форми грошей та їх еволюція.

Причини та механізм еволюції форм грошей від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини та механізм демонетизації золота.

Сутність грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як особливий товар, особливості мінової і споживчої вартості грошей як товару. Конкретна і загально споживча вартість грошового товару, формування протиріччя між ними і вирішення його в неповноцінних грошах.

Протиріччя між реальною і номінальною вартістю грошей і його вирішення в неповноцінних грошах. Гроші як форма суспільних відносин. Гроші як гроші і гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Тема 5. Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі України

Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі України. Елементи грошової системи.

Основні типи грошових систем та їх еволюція. Системи металевого і кредитного обігу. Створення і розвиток грошової системи України.

Необхідність створення грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні.

Державне регулювання грошового обороту, як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери.

Методи регулювання - методи прямого впливу і методи опосередкованого впливу. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки. Емісійний дохід і монетизація бюджетного дефіциту.

Грошово-кредитна політика центрального банку - суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні задачі. Інструменти грошово-кредитного регулювання. Проблема монетизації ВВП в Україні.

Тема 6. Сутність ринку. Ринкова інфраструктура в Україні

Сутність грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Суб'єкт та інструменти грошового ринку. Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак - попиту, пропозиції та ціни.

Інституційна модель грошового ринку. Сектори прямого і опосередкованого фінансування. Потоки та суб'єкти в обох секторах грошового ринку. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як фінансові посередники грошового ринку.

Структура грошового ринку. Критерії класифікації. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.

Тема 7. Попит і пропозиція в ринковій економіці

Суть та форми прояву попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей.

Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку.

Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку. Заощадження населення як єдине джерело і верхня межа чистих інвестицій. Проблема трансформації заощаджень в інвестиції. Вплив процентної ставки на заощадження та інвестиції населення. Вплив бюджетного дефіциту на балансування заощаджень та інвестицій.

Тема 8. Підприємництво: суть, умови функціонування та економічні форми організації

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Цілі та функції підприємства. Види підприємств. Малий та великий бізнес. Розмір підприємства та фактори, що його визначають. Необхідність поєднання малого та великого бізнесу.

Підприємництво в Україні. Законодавство України про підприємство і підприємництво – Господарський кодекс України.

Фермерські господарства, їх економічна суть і значення. Кооперація та фермерство в Україні. Колективні сільськогосподарські підприємства.

Державне підприємство у ринковій економіці. Державні підприємства в умовах переходу України до ринкової економіки.

Форми спільного міжнародного підприємництва. Спільні підприємництва: особливості створення та функціонування в Україні.

Основні форми інтеграційної підтримки підприємництва. Сфери і форми інтеграції великих і малих підприємств.

Тема 9. Капітал та витрати виробництва

Сутність промислового капіталу, стадії його руху та функціональні форми. Структура капіталу, його поділ на основний та оборотний. Показники ефективності його використання.

Капітал підприємства. Кругообіг промислового капіталу та його функціональні форми. Оборот капіталу. Основний та оборотний капітал. Зношення основного капіталу. Амортизація.

Сутність та роль торговельного та позичкового капіталу, що функціонують в сфері обігу. Основні функції та механізм діяльності товарних і

фондових бірж. Структура та особливості кредитно - банківської системи сучасної України.

Торговельний капітал. Торговельний прибуток. Форми торгівля. Товарна біржа. Позичковий капіталу. Позичковий процент. Норма позичкового проценту. Кредитно-банківська система як сфера руху позичкового капіталу. Акціонерно-корпоративний капітал. Акції. Курс акцій. Фондова біржа.

Тема 10. Національне виробництво і відтворення

Сутність виробництва. Процес праці та його основні моменти. Основна мета, фактори та ресурси суспільного виробництва. Матеріальне та нематеріальне виробництво, їх взаємозв'язок.

Обмеженість ресурсів та проблема економічного вибору. Межа виробничих можливостей. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне.

Суть, умови виникнення та розвитку товарного виробництва. Просте та капіталістичне товарне виробництво. Товар та його властивості. Величина вартості товару. Теорії вартості.

Закон вартості. Сутність натуральної форми організації виробництва. Становлення і розвиток трудової теорії вартості. Механізм дії закону вартості.

Необхідний і додатковий продукт. Валовий сукупний продукт. Валовий національний продукт. Валовий внутрішній продукт. Соціальна і економічна ефективність виробництва. Продуктивність праці. Фондовіддача. Фондомісткість. Матеріаловіддача. Матеріаломісткість. Економічне зростання. Екстенсивний та інтенсивний тип економічного зростання.

Тема 11. Фінанси в системі економічних відносин

Еволюція фінансів як об'єктивної економічної категорії. Фінансова система. Нормативно-правове забезпечення фінансового механізму. Суб'єкти фінансової діяльності. Фінансове планування.

Оперативне управління. Фінансовий контроль. Фінансове забезпечення. Сфери і ланки фінансової системи. Державні фінанси. Бюджетна система.

Державний та зведений бюджет. Державний кредит. Фінанси державних та муніципальних підприємств. Місцеві бюджети. Державні цільові фонди.

Фінанси недержавних підприємств і установ. Фінанси домогосподарств. Фінанси закордонних осіб. Форми і методи фінансової діяльності. Класифікація фінансових послуг. Лізинг та факторинг.

Фінансовий ринок як специфічна сфера фінансової системи. Фінансова політика держави. Фінансова тактика та стратегія. Фінансові норми та нормативи. Фінансові санкції. Система управління фінансами країни.

Тема 12. Кредитна система та кредитні гроші

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні чинники розвитку кредиту та особливості прояву їх у різних галузях народного господарства.

Сутність кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин. Об'єкти та суб'єкти кредиту. Позичковий капітал та кредит. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Теоретичні концепції кредиту.

Стадії та закономірності руху кредиту. Кругообіг капіталу і виділення стадій руху кредиту. Закономірності руху кредиту на мікро- і- макрорівнях. Принципи кредитування. Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги та недоліки кожної з форм. Види кредиту, критерії їх класифікації.

Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Банківський кредит як переважний вид кредиту.

Функції кредиту, їх сутність та призначення. Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція. Взаємозв'язок кредиту і грошей. Перспективи розвитку кредитної системи в Україні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин						Рекомендовані джерела інформації
		Денна форма навчання						
		усього	у тому числі					
лекції	практичні		лабораторні	семінарські	самостійна робота			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
І рік навчання, І семестр								
	Тема 1. Загальні основи економічної теорії	4	2	-	-	-	2	
1	1.1 Предмет економічної теорії, методи пізнання економічних процесів і явищ	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 7-8; (О 2), с 10-14; (О 5), с 13-39
	1.2 Етапи становлення і розвиток економічної науки. Еволюція поглядів на предмет економічної теорії	2	-	-	-	-	2	(О 1), с 8-10; (О 2), с 6-9; (О 4), с 45-57;
	Тема 2. Економічні потреби та їх класифікація	4	2	-	-	-	2	
2	2.1.Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 9; (О 2), с 20-22; (О 4), с 25-27;
	2.2 Взаємозв'язок між потребами та виробництвом як основа економічного розвитку	2	-	-	-	-	2	(О 2), с 23-25; (О 4), с 25-27;
	Тема 3. Економічні відносини власності	4	2	-	-	-	2	
3	3.1 Економічна система, її сутність, цілі і основні структурні елементи	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 14-16; (О 5), с 119-131;

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	3.2 Зміст роздержавлення та приватизації економіки України	2	-	-	-	-	2	(О 1), с 17-18; (О 5), с 119-131;
	Тема 4. Сутність грошей та їх еволюція	6	2	-	-	-	4	
4	4.1 Виникнення та сутність грошей	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 29-32; (О 2), с 36-38; (О 5), с 138-143;
	4.2 Валютні курси та конвертованість грошей. Види конвертованості	4	-	-	-	-	4	(О 5), с 138-143;
	Тема 5. Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі України	4	2	-	-	-	2	
5	5.1 Грошова система	2	2	-	-	-	-	(Д 6), с 136-154
	5.2 Державне регулювання грошового обігу	2	-	-	-	-	2	(Д 6, с 136-154;
	Тема 6. Сутність ринку. Ринкова інфраструктура в Україні	4	2	-	-	-	2	
6	6.1 Поняття ринку та його характерні риси	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 35-39; (О 2), с 42-44; (Д 6), с 158-177;
	6.2 Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку	2	-	-	-	-	2	(Д 6), с 185-195;
	Тема 7. Попит і пропозиція в ринковій економіці	4	2	-	-	-	2	
7	7.1 Попит і пропозиція та фактори, що їх визначають	2	2	-	-	-	-	(О 5), с 147-152;
	7.3 Роль банків у пропозиції грошей	2	-	-	-	-	2	(О 5), с 147-152;
	Тема 8. Підприємництво: суть, умови функціонування та економічні форми організації	8	2	-	-	2	4	
8	8.1 Підприємництво в ринковій економіці	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 44 - 48; (О 2), с 54-61; (О 5), с 197-216
9	8.2 Управління підприємством, менеджмент, маркетингова діяльність	2	-	-	-	2	-	(О 5), с 197-216;
	8.3 Малий та великий бізнес, необхідність їх поєднання	4	-	-	-	-	4	(О 5), с 197-216; (Д 5)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Тема 9. Капітал та витрати виробництва	4	2	-	-	-	2		
10	9.1 Капітал як економічна категорія товарного виробництва	2	2	-	-	-	-	(О 2), с 64-69; (О 4), с 118-138;	
	9.2 Аналіз витрат підприємства та їх класифікація	2	-	-	-	-	2	(О 4), с 118-138; (Д 5)	
	Тема 10. Національне виробництво і відтворення	6	2	-	-	-	4		
11	10.1 Суть, умови виникнення та розвитку товарного виробництва	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 21-25; (О 2), с 17-19; (О 5), с 220-227;	
	10.2 Класифікація засобів виробництва	4	-	-	-	-	4	(О 2), с 15-16; (О 5), с 220-227	
	Тема 11. Фінанси в системі економічних відносин	6	2	-	-	-	4		
12	11.1 Фінансова система	2	2	-	-	-	-	(О 1), с 54-61; (О 2), с 98-102; (О 5), с 391-400	
	11.2 Особливості розвитку фінансової системи України на сучасному етапі розвитку	4	-	-	-	-	4	(О 2), с 86-87; (О 4), с 222-231; (Д 6)	
	Тема 12. Кредитна система та кредитні гроші	6	2	-	-	2	2		
13	12.1 Кредитна система	2	2	-	-	-	-	(О 2), с 102-104; (О 5), с 400-405; (Д 6)	
14	12.2 Національна економіка як єдине ціле	2	-	-	-	2	-	(О 5), с 400-405	
	12.3 Роль кредиту в розвитку економіки	2	-	-	-	-	2	(О 5), с 400-405; (Д 6)	
	Усього годин	60	24	-	-	4	32		
	Разом годин за курс	60							

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Предмет економічної теорії та його еволюція. Позитивна та нормативна економічна теорія.
2. Зародження та етапи розвитку економічної теорії.
3. Методи дослідження економічних процесів та явищ.
4. Функції економічної теорії.
5. Економічні категорії та економічні закони.
6. Економічні потреби, їхня суть та класифікація. Закон зростання потреб.
7. Економічна блага: зміст, структура та функції
8. Економічні інтереси: суть, види, взаємодія.
9. Теорії мотивації Д. Мак-Клелланда, К. Альдерфера, Ф. Герцберга.
10. Основні та сучасні фактори виробництва, їхня характеристика.
11. Крива виробничих можливостей та її характеристика.
12. Суспільне виробництво: сутність та структура.
13. Ефективність суспільного виробництва та її показники.
14. Формаційний та цивілізаційний підходи до пізнання процесів суспільного розвитку.
15. Зміст і структура економічних систем.
16. Типи економічних систем, їхня характеристика.
17. Національні моделі економічних систем: зміст, риси, функції.
18. Перехідні економічні системи: зміст, риси, суперечності.
19. Основні моделі переходу від командно-адміністративної до ринкової економіки
20. Правовий та економічний зміст відносин власності.
21. Форми, види та типи власності.
22. Акціонерна власність: суть, переваги та недоліки
23. Інтелектуальна власність та її особливості
24. Роздержавлення й приватизація: зміст, шляхи і форми.
24. Товарне виробництво: необхідність, умови виникнення, зміст, риси, види.
25. Товар та його властивості. Особливості послуги та інформації як товару

26. Закон вартості: зміст та функції.
27. Генезис форм організації суспільного виробництва.
28. Гроші: суть, функції. Концепції виникнення та сутності грошей
29. Форми грошей та їхня характеристика.
30. Закони грошового обігу.
31. Грошова система та її еволюція
32. Ринок: зміст, структура та функції.
33. Інфраструктура ринку: зміст, елементи та функції.
34. Біржі: зміст, види, функції, роль у ринковій економіці.
35. Суб'єкти ринку та їх взаємозв'язок .
36. Конкуренція: суть та функції.
37. Види економічної конкуренції.
38. Попит: зміст та фактори, що на нього впливають. Крива попиту. Закон попиту.
39. Пропозиція: зміст та фактори, що на неї впливають. Крива пропозиції. Закон пропозиції.
40. Еластичність попиту та пропозиції.
41. Взаємодія попиту й пропозиції. Ринкова рівновага.
42. Капітал підприємства: зміст, структура, функції.
43. Фізичне і моральне зношення основного капіталу. Амортизація.
44. Кругооборот і оборот капіталу. Функціональні форми капіталу.
45. Підприємництво: зміст, риси, об'єкти та суб'єкти.
46. Підприємство: зміст, види, характеристика.
47. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
48. Організаційні форми сучасного підприємства.
49. Витрати виробництва та їхня структура.
50. Особливості відтворення в сільському господарстві: природні та суспільні.
51. Рента та орендна плата за землю.
52. Прибуток: сутність, види, функції та фактори, що його визначають.

53. Національний обсяг виробництва: зміст, показники та методи їх кількісного вимірювання.
54. Суб'єкти фінансової системи.
55. Сфери і ланки фінансової системи.
56. Сутність, характеристика, види кредиту.
57. Інфляція: зміст, причини та наслідки.
58. Види інфляції та її вимірювання. Антиінфляційна політика
59. Промисловий цикл та його фази.
60. Зайнятість і безробіття. Види та рівень безробіття.

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (семінарські заняття, виконання тестових завдань);
- робота з навчально-методичною літературою (тезування, складання реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (презентації, он-лайн-конференції);
- самостійна робота (відповіді на питання в письмовій формі).

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- доповіді;
- захист семінарських та самостійних робіт;
- залік.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1 Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач має глибокі, систематизовані та стійкі знання з економічної теорії. Вільно орієнтується у ключових економічних категоріях, законах, принципах і концепціях. Уміє застосовувати здобуті знання в нестандартних умовах та при вирішенні прикладних і теоретичних проблем. Відповіді характеризуються чіткістю економічних формулювань, логічною послідовністю викладу та вмінням узагальнювати економічну інформацію.	Здобувач упевнено та самостійно розв'язує типові економічні задачі, застосовуючи різноманітні підходи та методи економічного аналізу. Демонструє вміння критично осмислювати отримані результати, узагальнювати їх та формулювати обґрунтовані висновки. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
«Добре»	Здобувач володіє знаннями основних економічних законів і принципів, може самостійно їх сформулювати та навести приклади. Водночас відчуває труднощі з обґрунтуванням та глибоким аналізом положень економічної теорії. Знання застосовуються переважно в типових ситуаціях, без достатнього рівня узагальнення. Відповідь логічна за структурою, однак свідчить про поверхневе або фрагментарне розуміння складніших економічних залежностей і взаємозв'язків.	Здобувач упевнено розв'язує типові економічні завдання, володіє базовими практичними навичками, необхідними для виконання стандартних економічних розрахунків і аналізу. Має здатність самостійно обрати метод розв'язання задачі або підходи до реалізації практичного завдання. Демонструє обмежену здатність до глибокого аналізу отриманих результатів і їх узагальнення, що свідчить про потребу в подальшому розвитку аналітичного мислення та вмінь інтерпретації економічних даних.
«Задовільно»	Здобувач відтворює основні поняття та визначення з економічної теорії, проте знання мають поверхневий характер і не супроводжуються розумінням причинно-наслідкових зв'язків між економічними категоріями. Формулює основні положення теорії лише з допомогою викладача. Допускає методичні помилки, які не завжди може самостійно виявити й виправити.	Здобувач здатний розв'язувати найпростіші типові економічні завдання за зразком, виконує елементарний аналіз економічних операцій. Проте не володіє достатньою самостійністю у виборі методу розв'язання задачі. Формулює загальні висновки, але не повністю усвідомлює мету завдання та його зв'язок з теоретичним матеріалом.
«Незадовільно»	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, самостійність відсутня. Знайомий лише з окремими поняттями та визначеннями економічного курсу, не розуміє їх змісту та взаємозв'язків.	Знає умовні позначення та розрізняє базові економічні поняття, виконує найпростіші облікові записи за зразком. Може користуватися законодавчими положеннями, але не володіє навичками самостійного виконання облікових операцій і формулювання економічних висновків.

7.2 Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
64-73	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Електронний навчальний посібник до вивчення курсу навчальної дисципліни «Основи економічної теорії». Львів. 2023. 119 с.
2. Навчально-методичний посібник з курсу «Економічна теорія: політекономія» для студентів денної та заочної форм навчання / Укл. У.В. Яцишина, О.П. Свідер. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2022. 128 с.
3. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл. М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. Унів-т., 2021. 200 с.
4. Економічна теорія. Підручник. За ред. Н.П. Мацелюх., Л.М. Касьяненко., І.А. Максименко. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2019.
5. Економічна теорія. Підручник. За ред. М. Соколова., М. Горпача., В. Гущенко – К.: ЦУЛ, 2019.

Допоміжні джерела інформації:

1. Податковий кодекс України: редакція від 04.09.2025. Верховна Рада України, підстава 4536-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України: станом на 30.07.2025, підстава 4466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
3. Про валюту і валютні цінності: Закон України: станом на 15.11.2024, підстава 4017-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
4. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV: станом на 28.08.2025, підстава 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – Розд.ІV.
6. Економічна теорія: Підручник. За ред. С.В. Мочерного. – К.: Академія, 2001.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал парламенту України: URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Державна науково-технічна бібліотека України: м. Київ, вул. В. Антоновича, 180. Веб-сайт: www.gntb.gov.ua
3. Сервер Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>
4. НБУ <http://www.bank.gov.ua/>
5. Сайт ЛІГА-ЗАКОН: <http://www.liga.net>
6. Нормативні акти України: <http://www.nau.kiev.ua>
7. EconBiz. URL: <https://www.econbiz.de/>
8. Economics E-journal. URL: <http://www.economics-ejournal.org/>
9. Наукова періодика України // Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. World Wide Science. URL: <https://worldwidescience.org/>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії